

Acs József szövegrajza

Dísznövények közt egy kalap, teli pénzzel

Deák Ferenc

Agyerek pénzdarabokat szorongatott mocskos kis kezében. Tekintete végigjárt a csarnokon és megpihent a dísznövényeken.
Téli késődélután volt.

A gyerek a tejeskantin kirakatának belső párkányán üldögélt. Közte és az üveglap között sok dísznövény zöldellett. Majd fél méternyi vájat volt ez, teli szép fekete földdel. Szép kis medence volt, a gyerek a belső párká-

nyán ült. Körülötte zajgott a tömeg, csörömpöltek a tányérok, csészék. Ő meg csak üldögélt és a tenyerén tartotta az aprópénzt. A párkányon is volt néhány kupac, szépen összerakva. A gyerek kalapja a díznövények között hevert. Kint süvöltött a szél, kavarta a havat. A kalapot akkora dobta a díznövények közé, amikor leült a párkányra.

Egy ideig úgy ült, mozdulatlanul, aztán valami dalocskát kezdett dudolni. Csak ő hallotta a dalt, senki más. Az aprópénzt két tenyerébe zárta és a dal ütemére csörgött vele. A gyomra korgott. Kint a szél mind erősebben kavarta a havat. A gyerek nem gondolt arra, hogy kimenjen. Az összekoldult pénz ott sorakozott előtte a párkányon és ott pihent a kezében. Talán tizenkét-tizenhárom éves lehetett. Nem messze tőle egy fűtőtest árasztotta a meleget. A ruhája sallangos, piszkos és hiányos volt.

Egyszer csak abbahagyta a dudorászást. Előhuzta kalapját és beledobta a pénzt. Két mocskos kezét összezárta és erősen térdéhez verte. Ahogy így játszadozott, felfigyelt a két kis összezárt marka közül előkerülő hangokra.

— Ni... Milyen érdekes, — mondta és még jobban hozzáverte kezét megvörösödött, fájduló térdéhez. »Olyasmi ez, mint a pénzcsörgés«, gondolta, »mintha pénz csörögne«, dünnyögte és már hitte is a kis legényke, hogy pénz csörög a kezében. Játszadozott és álmodozni kezdett, s már szentül hitte, ha kinyitja a kezét, aranypénz gurul szerte a markából.

Néha, amikor a nyíló ajtón betóduló hideg levegő megcsapta testét, egy kicsit megborzongott és egy pillanatra elvesztette ábrándjának fonálát, de azután megint hitegetni kezdte magát, mert ez jólesett neki.

»Ez a legszebb játék... nem tudja senki, hogy van-e a kezemben pénz, vagy nincs... és csörög... jobban csörög, mint ez az aluminium... úgy csörög, mint az arany. Mélyen, szépen csörög«, mondogatta magában a legényke, közben egyre rázta a kezét. Nem gondolt arra, hogy kimenjen. Hisz ez a pénz nem csörögne most sehol a világon, csak itt. Ezeknek az aranyoknak nincs sehol ennyi értékük, mint itt, a teleskantinban, éppen most. Mindenütt hideg van és mindenhol fúj a szél. Egy könnycsepp gördült végig arcán.

»Senki sem hiszi el, hogy az én két kezem most tele van pénzzel... még azt sem hinné el, hogy ebből az aluminium dinárocskákból van egy maroknyi. Pedig van belőle majdnem egy kalappal...« és végiggördült arcán egy könnycsepp. Ekkor megfogta a kalapját és a pénzzel együtt beledobta megint a díznövények közé. Háta megett zajgott a nép. Nem messze tőle melegített a fűtőtest. Egy-két kései hivatalnok tekintete rátéved a gyerekre: ez még mindig itt van... reggel óta itt van. — Lám, milyennek is ezek a kolduslegényké!... mikor jóllaknak, mikor elköltötték a pénzüket, akkor lusták még arra is, hogy újból kezdjék a kéregetést. — Aztán nem néz feléje senki. Nem törődik vele senki.

A kis szurtos legényke még mindig ott ült a párkányon, és egyre csörgette az aranyait. Jól tudta, hogy ezek a pénzek sokkal kedvesebbek, mint az aluminium dinárcák ott a kalapban. Többet érnek ezek. Nemcsak azért, mert ezt nem koldulta össze, hanem azért is, mert ezt nem lehet elkölteni... Itt bent meleg van, kint hideg van, és mindenhol hideg van. Nincs még egy hely a világon, ahol ilyen meleg, kellemes levegő lenne, mint itt. Pirostra verte már mindkét kezefejét és a térdje is sajgott már, abbahagyta hát a csörgetést. Az emberek két ajtón jártak ki-be. Amikor a fűtőtesten túl az ajtó kinyílott, akkor a melegáram megcsapta testét..., amikor a mellette lévő ajtó nyílt, akkor a hideg, kinti levegő csapta meg és megborzongott.

Most azzal szórakozott, hogy a jégvirágos kirakat üvegén keresztül nézegette a figurákat, ahogyan erre meg arra döcögnek. A teremben ki-gyulladtak a neoncsövek, ő pedig elkezdte találgatni, hogy melyik árny

nyit be az egyik ajtón és melyik a másikon. Eszébe se jutott kimenni, volt itt mit csinálnia. Kis idő eltelte után megunt a találgatást és tekintete rátévedt a kalapra. Mellette melegített a fűtőtest, a gyomra meg korgott, korgott. És egy könnycsepp gördült végig az arcán. Azon kezdett gondolkodni, hogy milyen borzasztó dolog lenne most elkölteni ezeket a dinárokat. Attól nem félt, hogy megint rámorognak a kasszájánál, attól sem, hogy háromszor is átszámolják a pénzt, és egy dinár mindig hiányzik egy dinár a két csésze kávé és négy kifli árából. Arra már nem volt ereje, hogy kikoldulja. Attól félt borzasztóan, hogy ha elköltené a pénzt, akkor kész lenne minden, akkor ki kellene mennie. Akkor nem lenne többé oka, hogy itt üldögéljen a márvány párkányon. Viszont záróráig biztos még egy kávéravalót sem tudna összeszedni.

Ölébe vette a kalapot és egyenként rakta ki a dinárosokat és két-dinárosokat a párkányra. Szépen különválasztotta és rendezte őket, nézegette, hogy egyenes-e a kis pénztorony. Eszébe se jutott, hogy kimenjen. Mikor mind összerakta, megdöbbsent: mit tegyen most? Most már nincs mit csinálni. Aztán megint támadt egy ötlete, felvett egy kétdinárosot és peregve feldobta a levegőbe. Kitartott tenyerébe hullott. Ekkor elkezdte találgatni (nagyon korgott a gyomra), hogy melyik oldala került felülről: írás, mondta, és megnézte. Ismét feldobta (feje felett az egyik neoncsó pislákolni kezdett, azután kialudt), de ügyetlen volt és a pénz elgurult. Nem mozdult utána, nem ment érte. »Feldobok egy kétdinárosot, ha eltalálok, fej-e vagy írás, akkor elmegyek érte.« Nem találta el. A pénzcsekék gurultak szanaszét, ő meg játszadozott. Az emberek táncoló, ideges árnyékában játszadozott a kis, szurtos legényke. Néha nagyot kacagott, néha végiggördült egy könnycsepp az arcán. Kint zúgott a szél. A kis legényke játszadozott és arra gondolt, hogy neki csak találgatásra jó a pénz. Feldob egyet, gondol valamit, és elkapja. Feldob még egyet... gondol valamit... és kacag. Feldobja... elkapja... és sír. Ilyen kis legényke csak így veheti hasznát a pénznek. Időt vásárol vele. Időt. Olyant, amilyen neki tetszik.

És pergett a pénz, gurult szanaszét az emberek táncoló ideges árnyéka között, az emberek lábai alatt, akik mást is hittek és tudtak, a pénzről és a melegről.

